

EUROOPA PARLAMENT

ERIVALJAANNE

EUROOPA ÜLEMKOGU
17. ja 18. juunil 2004
Brüsselis

EUROOPA PARLAMENDI PRESIDENDI PAT COX'I KÕNE
PRESIDENTUURI KOKKUVÕTTED

02/S-2004

Presidentuuri peadirektooraat

ET

ET

(Intranet) <http://www.europarl.ep.ec/bulletins> (Special Edition 2004)
(Internet) <http://www.europarl.eu.int/bulletins> (Special Edition 2004)

\\EPADES\PUBLIC\SOMMET\2004\06-Bruxelles

PRESIDENT COX'I PÖÖRDUMINE EUROOPA ÜLEMKOGU POOLE

REEDEL, 18. JUUNIL 2004

BRÜSSELIS

EUROOPA PARLAMENDI VALIMISED

See on esimene Euroopa Ülemkogu pärast 10.-13. juunil toimunud Euroopa Parlamendi valimisi, mis oli läbi aegade suurim Euroopas toimunud riikidevaheline ja üle kontinendi ulatuv demokraatiaavaldus. Parlamendi presidendina olen ma kohustatud teile teatama, et minu arvates valmistasid valimised, sõltumata üksikute tulemuste erisusest, pettumuse kahes punktis.

Suhteliselt madal osalus – täpselt samal tasemel kui 1999. aastal 15 liikmesriigiga Euroopa Liidus (49%), kuid laialdane valimistest mitteosavõtmine enamikes uutes liikmesriikides (26%) – rõhutab seda, mida paljud meist olid kartnud: suurel osal inimestest on raske leida seoseid ELi ja selle vahel, millist reaalselt kasu toob EL nende igapäevaellu.

Teiseks, euroskeptitsismi – ning mõnedel juhtudel eurofoobia – toetajate arvu kasv näitab negatiivset tendentsi, kus väikese aja olulise vähemuse suhtumine on muutumas ükskõiksusest vaenulikkuseni kogu Euroopa projekti vastu.

Valimised oli kasutamata jäetud võimalus. Liiga paljud poliitilised parteid keskendusid riiklikele ja personaalküsimustele. Euroopa oli suures osas Euroopa Parlamendi valimistel esindamata.

Poliitilistel juhtfiguuridel on nüüd vaja aktiivselt võidelda Euroopa kodanike usalduse eest. Ilma selleta riskeeritakse negatiivse tendentsi kasvuga ja me ei pruugi saavutada Euroopa projektis edasiminekut. Tulemused valmistasid pettumuse Euroopa Parlamendile, kuid need peavad olema hoiatuseks kõikidele institutsioonidele. Nende riikide valitsustele, kus toimub rahvahääletus põhiseaduse lepingu kinnitamiseks ja kes loodetavasti pärast seda nädalalõppu viivad selleks läbi vastavasisulise kampaania, on antud selge märguanne tegutsemiseks.

Euroopa poliitiku kohustus on nüüd seista Euroopa eest. Me peame kaitsma oma nägemust Euroopast inimestele arusaadavas keeles. Euroopa, mida me kaitseme, peab olema meie jaoks oluline. Euroopat ei iseloomusta mitte ainult kõige õnnestunud ühinemine, mida maailm on eales näinud, vaid jutt käib samuti tööhõivest, turvalisusest, parendatud infrastruktuurist ja kõrgetest keskkonnastandarditest, samuti majanduskasvust ning meie inimeste heaolu ja turvalisuse tagamisest. Kui me seome oma poliitilised ambitsioonid Euroopas meie kodanike huvide kaitsmisega, kui me rõhutame Euroopa dimensiooni küsimustes, mis meile teadaolevalt valmistavad neile muret – töötus, terrorism, kuritegevus, pensionifondide tulevik, majanduskasv ning, eelkõige uutes liikmesriikides, põllumajanduse reformimine – saame me pöörata hoovuse vastupidiseks ning tekitada Euroopas uuesti entusiasmi, millest oli eelmisel nädalalõpul nii suur puudus. See nõuab keskendumist olulistele valdkondadele ning nendes edasijõudmisele.

*
* *

[VABADUSEL, TURVALISUSEL JA ÕIGLUSEL RAJANEV ALA; VÕITLUS TERRORISMIGA

Inimeste soovid näitavad, et kõrgelt hinnatakse Euroopat, millel on selge lisaväärtus ja kus ennetatakse terrorismi ning ehitatakse ühist rahul, turvalisusel ja õiglusel rajanevat ala.

Seepärast kordan ma täna üleskutset, mille parlament esitas juba 11. märtsil Tampere II Euroopa Ülemkogule, analüüsida viimase viie aasta poliitilist kogemust – nii vajakajäämisi kui ka saavutusi – ning koostada tänase koostumise ajendil uus tegevuskava ning keskmise tähtajaga programm, pidades silmas poliitilist kiireloomulisust ja strateegilist tähtsust. Sellega seoses on minu eriline soov teile, et valdkondlik nõukogu reguleeriks seda kodanikele tundlikku valdkonda mitte riigi ega Euroopa Parlamendi selja taga, vaid avatult, konsulteerides ja arendades dialoogi parlamendiliikmetega.]

LAIENEMINE

Lõppjäreluste projektis toonitab eesistuja õigustatult, et Bulgaaria ja Rumeenia on osa Euroopa Liidu viienda laienemise pöördumatust protsessist. Euroopa Parlamendi nimel tervitan olulist arengut, mis mõlemad riigid on teinud liitumisläbirääkimistel – eelkõige Bulgaariaga peetavate läbirääkimiste kõikide peatükkide sulgemist sellel nädalal. Parlament on avaldanud erilist muret Rumeenia reformiprotsesside osas. Juhul kui Rumeenia ei vii reforme lõpule, riskivad nad laienemisprotsessist kõrvale jäämisega.

Parlament tervitab palavalt ideed alustada 2005. aasta alguses läbirääkimisi Horvaatiaga. Nagu Teie, härra eesistuja, oma lõppjärelustes viitasite, peaks liikumine järgmisele tasemele Horvaatia liitumisel toimima uue tiivustava Euroopa perspektiivina kogu Lääne-Balkani piirkonnale.

Türgi osas otsustab detsembrikuine Euroopa Ülemkogu, kas määrata kuupäev läbirääkimiste alustamiseks. Selles küsimuses lähtub Euroopa Ülemkogu eeldatavalt sügisel valmivast Euroopa Komisjoni aruandest. Loodan siiski, et peate sobivaks ära märkida meie tunnustust Türki pingutustele reformide jätkamiseks ja väga positiivse rolli eest, mida Türki etendas Annani rahuplaani läbirääkimistel ning selle järel. Meil parlamendis on eriti hea meel Leyla Zana, meie Sahharovi auhinna võitja ja kolleegide vabastamise üle.

*
* *

Täna räägin ma Teie ees alates oma Euroopa Parlamendi presidendi mandaadi algusest kolmeteistkümnendat ja viimast korda. Selle aja jooksul on Euroopa Parlament minu arvates näidanud ennast **küpse ja usaldusväärse õigusloomepartnerina** nõukogule ja Euroopa Komisjonile ning on alati seadnud esikohale poliitika.

Viimase viie aasta jooksul on Euroopa Parlament täitnud oma institutsioonilist kohust, täites õigusloomega seotud volitusi **tõhusalt ning vastutustundlikult**. Viimase viie aasta jooksul on edukalt lõpetatud 403 kaasotsustamismenetlust ja 86 lepituseläbirääkimiste järku – 250% rohkem kui eelneva viieaastase perioodi jooksul. Ainult kahte ettepanekut ei võetud vastu – 2001. aastal ülevõtmiste direktiivi ja 2003. aastal sadamateenuste direktiivi.

Parlament **ei ole** teadlikult soovinud oma parlamentaarseid eelisõigusi lõpuni kasutada. Ligi üks kolmandik menetlustest võeti vastu esimesel lugemisel, poolte osas jõuti kokkuleppele ja lõpetati teisel lugemisel, "lepituse-eelsetes" protsessides, seega jäi päris lepitusmenetluseks vaid üks viiendik. Lihtsamalt võiks selle kohta öelda, et parlament ja nõukogu kasutasid õigusvolitusi poliitiliselt, ühiste eesmärkide nimel ning strateegiliselt.

Kui ma Teie poole Barcelonas esimest korda pöördusin, rääkisin lünkadest, mis tuleb täita kodanikeni jõudmiseks. Kõige selgem on vajadus selle järele Lissaboni strateegia puhul, kus **lüngad tulemustes viivad vajakajäämisteni** kogu protsessi usaldusväärsuses. Mul on rõõm teatada, et kogu mandaadi jooksul on parlament andnud endast 100% ja tõestanud oma valmisolekut võtta õigusloomega seotud vastutus ning töötada kiirelt. Tänu Teie koostööle ja Iiri eesistumisele sai parlament teha oma tööd enneolematu kiirusega. Me peame jätkama samas vaimus.

Te mäletate, et tegin Barcelonas ka ettepaneku sõlmida institutsioonidevaheline kokkulepe parema õigusloome kohta ja nüüdseks oleme me selle saavutanud, leppides kokku reas **juhtnöörides**, mis aitavad suurendada tõhusust ning läbipaistvust Euroopa õigusaktide ühisel loomisel. Põhiline on meie õigusloome kvaliteet. **Nüüd oleks aeg** sõlmitud kokkulepet **rakendada**.

Esiteks arvan, et peaksime tooma õigusaktide **konsolideerimise ja lihtsustamise** ära kõrvalradadelt, kuhu need on seisma jäänud liiga kauaks, ning näitama üles tahet ja pakkuma vahendeid, mis võimaldaksid kohmakat õigusaktikogu põhjalikult uuendada. Peaksime koostama **kõigi kolme institutsiooni ühise ja prioriteetse programmi koos täpse ajakavaga**. Meie kindlaksmääratud eesmärgid – õigusaktide **lihtsus, selgus ja usaldatavus** – peavad kajastuma meie töötulemustes.

Teiseks peaksime tõsiselt kaaluma kokkuleppes ette nähtud reguleerimismehhanismide alternatiive. Loomulikult on reguleerimine Euroopa tasandil oluline, kuid me peaksime tegema seda paremini ja vähem. Tegemist on lähimusküsimusega, milles meie institutsioonid võivad kokku leppida, kuid see mõjutab ka konkurentsivõimet. Kindlasti ei taha me majanduskasvu aeglustada tarbetute reeglite ja eeskirjadega, kui leidub teostatavaid ning paindlikke alternatiive.

Kolmandaks peame võimalikult kiiresti kokku leppima ühised kriteeriumid ja ühise metoodika õigusaktide mõju hindamiseks õigusloomemenetluses, et mõõta paremini eelarvealaseid ja majanduslikke tagajärgi, mis kaasnevad meie tegevusega tööhõive, konkurentsivõime ning keskkonna vallas. Kui me jällegi ei pühenda tahet ja vahendeid ülesandele, kannatab õigusloomealase väljundi kvaliteet ning lõppkokkuvõttes asetab see ka Euroopa kodaniku halvemasse olukorda.

Meil tuleb liikuda enamates avaliku poliitika valdkondades parimate kavatsuste kiiduväärt avaldustelt praktiliste tulemuste poole. Liialt tihti esineb lünki meie poliitika pürgimuste ja meie tegutsemisvõime ning poliitilise tegutsemistahte vahel. **Järgmise Euroopa Komisjoni ja Euroopa Parlamendi koosseisu peamisteks ülesanneteks on keskenduda põhilisele ning suunata kogu tähelepanu tulemuste saavutamisele.** Sellele aitab palju kaasa uus rõhuasetus Euroopa avaliku eesmärgi lihtsal ja arusaadaval edastamisel.

Avalikkusega suhtlemisel ja oma kampaaniate läbiviimisel peame me eelkõige rääkima Euroopast, millel on tegelik tähendus. Me peame rääkima väärtuste Euroopast ning mitte piirduma vaid steriilse turgude Euroopaga või ühise põllumajanduspoliitika sõlmpunktidega, olgu need nii olulised kui tahes. Me peame rääkima inimestele oma usust vabasse demokraatiasse ning selle kesksest kohast Euroopa projektis.

Me oleme pannud aluse uuele euroopalikule lähenemisviisile. Me ei tohi häbeneda seda rahvusvahelisel areenil kuulutada.

Selline väärtustel põhinev tegevuskava kohustab meid rõhutama uue Euroopa ühtekuuluvustunde üheskoos avastamist ja tugevdamist. See on uus silmapiir. See on samm edasi ühtlustamise Euroopas. Ma olen kindel, et Euroopa, mis on kindlustatud püsiväärtustega, keskendunud selgetele huvidele, suutlikum tänu suuremale tegutsemisvabadusele ning mida on tugevdanud ühtne poliitiline tahe ja nägemus, suudab vastu astuda uue sajandi globaalsetele väljakutsetele.

Käesoleva Euroopa Ülemkogu peamine ülesanne on jõuda kokkuleppele hea põhiseaduse osas, mis lõpetaks viimaks meie institutsionaalse enesevaatluse pikaleveninud perioodi, kuid millega peavad kaasnema kohustus koguda ratifitseerimiseks vajalik avalik toetus ning kohustus uuendada valmistajärgselt ELi institutsioone, eriti Euroopa Komisjoni. Loodame siiralt, et saavutate käesoleval kohtumisel selle eesmärgi. Tugevaim signaal saab euroskeptikutele ja neile, kes kahtlevad meie eesmärgi vankumatuses, olema see, et Euroopa on taas valmis tegudeks ja et 25-liikmeline Euroopa Liit toimib.

*
* *